

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia (jud. V. Rusnac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, N. Simciuc, N. Craiu)

DECIZIE

09 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Ion Druță

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de avocatul Victor Coda, în interesele Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia, împotriva încheierii din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău împotriva Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 05 februarie 2015, Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” or. Cimișlia solicitând încasarea datoriei în sumă de 25000 lei, a penalității de întârziere în sumă de 50 lei per zi, începînd cu 01 martie 2014 pînă în prezent și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 25 noiembrie 2013, Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău a încheiat cu Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” or. Cimișlia contractul de împrumut nr. 51, conform căruia a acordat pârâtului un împrumut în sumă de 25000 lei, cu termen final de rambursare pînă la 28 februarie 2014.

Susține că, pct. 2 subpct. 2.1 al contractului de împrumut nr. 51 din 25 noiembrie 2013 prevede că Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău și-a asumat obligația de a transfera pînă la data de 29 februarie 2013 pe contul pârâtului suma de 25000 lei, ceea ce a și făcut la data de 26 noiembrie 2013, conform ordinelor de plată nr. 126, nr. 762 din 26 noiembrie 2015.

Afirmă că, Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia nu și-a îndeplinit obligația de restituire a sumei împrumutate în termenul stabilit și nici pînă în prezent.

Menționează că, în conformitate cu pct. 3 subpct. 3.3 din contract, pârâtul și-a asumat răspunderea de a-i achita o penalitate în mărime de 0,2 % din suma datorată, pentru fiecare zi de întârziere.

Indică că, la data de 29 decembrie 2014, în scopul soluționării litigiului pe cale amiabilă, a expediat în adresa pârâtului notificarea nr. 290, prin care a solicitat în termen de 10 zile calendaristice să restituie suma împrumutată plus penalitate stabilită în contract pentru fiecare zi de întârziere.

La data de 15 aprilie 2014, 24 aprilie 2015, 02 iulie 2015, Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău a depus cereri de modificare și concretizare a cerințelor, solicitând doar încasarea penalității în mărime de 19800 lei și a cheltuielilor de judecată, din motiv că datoria de bază a fost achitată de către pârât.

Prin hotărârea din 02 iulie 2015 a judecătoriei Cimișlia s-a admis acțiunea Combinatului de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău și s-a încasat de la Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia penalitatea în sumă de 9200 lei, cheltuielile de judecată în suma de 2003, 79 lei și taxa de stat în sumă de 1344 lei, în total suma de 11887, 79 lei.

Prin încheierea din 31 iulie 2015 a judecătoriei Cimișlia din 31 iulie 2015 s-a corectat greșeala comisă în dispozitivul hotărârii din 02 iulie 2015 a judecătoriei Cimișlia și s-a indicat „total suma de 12547, 79 lei”.

La data de 27 iulie 2015, Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” or. Cimișlia a declarat apel împotriva hotărârii din 02 iulie 2015 a judecătoriei Cimișlia, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

La data de 30 iulie 2015, Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău a declarat apel împotriva hotărârii din 02 iulie 2015 a judecătoriei Cimișlia, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de încasare integrală a penalității în mărime de 19800 lei.

Prin încheierea din 25 august 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs apelurilor declarate de Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia și Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău și s-a oferit termen până la data de 22 octombrie 2015 ora 10:00 pentru înlăturarea neajunsurilor și anume, Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia să prezinte apelul motivat, iar Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău să prezinte dovada plății taxei de stat în mărime de 238, 50 lei.

Prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a primit în procedură apelul depus de Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău, iar apelul depus de Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia s-a restituit, din motiv că nu au fost îndeplinite în termen indicațiile instanței de apel.

La data de 09 noiembrie 2015 (05 noiembrie 2015 conform sigiliului Oficiului Poștal (f.d.121), avocatul Victor Coda, în interesele Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia a declarat recurs împotriva încheierii din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii contestate cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că la data de 22 octombrie 2015 a depus cererea de apel motivată, adică în termenul indicat de instanța de apel, însă nu a fost luată în considerare de către instanța de apel.

Susține că, instanța de apel a indicat în încheierea din 22 octombrie 2015 că apelantul Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia fiind legal citat în ședința de judecată, nu s-a prezentat, ceea ce în opinia sa nu corespunde realității, deoarece el - avocatul Victor Coda-reprezentantul Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia, a fost prezent la locul anunțat pentru desfășurarea procesului, așteptând să fie invitat pentru examinarea cauzei.

Consideră că, Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia i-a fost încălcat accesul liber la justiție, deoarece neîntemeiat i-a fost restituit apelul.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 22 octombrie 2015, iar recursul a fost declarat de avocatul Victor Coda, în interesele Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia la 09 noiembrie 2015.

Materialele cauzei atestă că recursul a fost expediat Curții Supreme de Justiție la data de 05 noiembrie 2015, conform sigiliului oficiului poștal (f.d.121).

În conformitate cu art. 112 alin. (3) Cod de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Având ca reper data de 05 noiembrie 2015 - data depunerii recursului la oficiul poștal, Colegiul consideră că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Victor Coda, în interesele Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia întemeiat și pasibil de fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia și s-a oferit termen până la data de 22 octombrie 2015 pentru depunerea apelului motivat (f.d.94-97).

Prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia împotriva hotărârii din 02 iulie 2015 a judecătorei Cimișlia, din motivul neîndeplinirii indicațiilor instanței de apel (f.d.105-108). Ca temei de restituire a cererii de apel, instanța de apel invocă că apelantul - Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia nu a prezentat apelul motivat în termenul acordat.

Colegiul reține că la materialele cauzei este anexată copia cererii de apel depuse de Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia, prin care se atestă înregistrarea acesteia la data de 22 octombrie 2015 la Curtea de Apel Chișinău, conform ștampilei de intrare (f.d.115-120).

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră justificată afirmația recurentului precum că a executat în termen indicațiile instanței de apel referitor la prezentarea apelului motivat, fapt confirmat și prin ștampila de înregistrare, aplicată pe cererea de apel.

În speță, Colegiul reiterează că Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia s-a conformat prevederilor legale și a executat integral încheierea instanței de apel, înregistrând apelul motivat la data de 22 octombrie 2015, adică în termen.

Sub acest aspect și ținând cont de faptul că neajunsurile actului procedural referitor la prezentarea cererii de apel motivată, au fost înlăturate în termenul indicat, Colegiul consideră, întru evitarea încălcării dreptului recurentului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că apelul urmează a fi examinat în fond.

În consecință, Colegiul notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inherent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a Întreprinderii

Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurent sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 22 octombrie 2015, cu restituirea pricinii spre judecarea cererii de apel în fond la Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Victor Coda, în interesele Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia, împotriva încheierii din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Se casează încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Combinatul de Producție „Prodcoop” din mun. Chișinău împotriva Întreprinderii Cooperatiste de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea în fond a cererii de apel depuse de Întreprinderea Cooperatistă de Producție „Prodcoop” din or. Cimișlia.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii

Ion Druță

Oleg Sternioală